

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. NO. 70. — STEV. 70. NEW YORK, SATURDAY, MARCH 24, 1923. — SOBOTA, 24. MARCA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

ZAPUSTITE RUHR! ZAHTEVA KANCLER

Brezpogojno izpraznenje Ruhr okraja je edini temelj, na katerem je mogoče razpravljati o miru, — pravi Cuno. Posebna 'buffer' država naj zagotovi varnost Francije.

Berlin, Nemčija, 23. marca. — Kot že poročano, je bil kancelar Cuno nadušen sprejet v bavarskem glavnem mestu. V odgovor na različne nagovore je rekel, da je treba na vsak način nadaljevati s politiko pasivnega odpora proti Franciji in Belgiji.

V bavarskem državnem zboru, je v svojem odgovoru na nagovor predsednika zbornice namignil slično ter rekel v nadaljevanju, da bo mogoča bita zvezna vlada uspešna v svojih naporih ter končno zmagovita, le če mora računati na podporo parlamentov zveznih držav ter z enotnostjo cellega naroda.

V nekem govoru v mestni hiši v Monakovem je rekel kancelar Cuno, da mora temeljiti vsaka razprava glede zaključitve konflikta s Francijo na brezpogojnem izpraznjenju zasedenega ozemlja. Dokler ne bo režim nepostavnosti definitivno opuščen, ni mogoče misliti na izpolnenje obveznosti, katere je prevzela Nemčija, ko je podpisala mirovno pogodbo.

Nemčija bi lahko sklenila sporazum s Francijo, ki si želi miru in rekonstrukcije, a nikdar s Francijo, ki je cilj je odtrgati Porosko in Ruhr okraj ter uničiti Nemčijo.

Nadalje je rekel, da ne želi pretežna večina naroda na levem bregu Rena buffer-državo, da zagotovi varnost Francije. Razorožena Nemčija potrebuje več varnosti kot na Franciji, ki ima mogočno silo na kopnem ter mogočno mornarico.

Vlada ni nikdar nobenega naprosila, naj posreduje v Ruhr sporu, pač pa je dobila številne ponudbe. Vse te je vlada premotila, a v vsakem slučaju našla, da manjka dotičnim posredovalcem zadostne avtoritete ali da nasprotujejo njih predlogi časti Nemčije ter zdravemu razumu.

Čeprav je nemška vlada pripravljena sprejeti primeren in časten sporazum, ni mogla vzeti v poštev dosedanje ponudbe. — je zaključil kancelar.

IVAN GROZNI NI BIL TAKO STRAŠEN.

Frank Torogrosse, ki ima prodajalno nekje v New Yorku, ima strašno hudo izgledajočega psa.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OKREMLJU

se potem naše banko izvršajo naslednje, hitro in po nizkih cenah.

Vsej se bile naše omejitve:

Jugoslavija:

100 Din.	\$ 1.30	K 400
200 Din.	\$ 2.40	K 800
500 Din.	\$ 5.70	K 2,000
1000 Din.	\$ 11.30	K 4,000
2000 Din.	\$ 22.40	K 8,000
5000 Din.	\$ 55.50	K 20,000

Italija in zasedeno okraj:

50 lir	\$ 3.00
100 lir	\$ 5.70
300 lir	\$ 16.20
500 lir	\$ 26.50
1000 lir	\$ 52.00

Za pošiljate, ki presegajo znesek pet tisoč dolarjev ali po dvatisoč lir dovoljujejo po možnosti en posredni poskup.

Vrednost dinarjev in lir sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam doseže poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte pomenbeni oglas v tem listu. Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKER STATE BANK
68 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

MRS. ANO BUZZI SO OBDOLŽILI UMORA

Ž njo vred je bil aretiran tudi njen svak. — Policija je zasledila revolver. — Izposodila si ga je dva dni pred umorom bogatega kontraktorja.

New York, N. Y. 23. marca. — Premeteno in spretno detektivsko delo, ki je zasledilo revolver, s katerim je bil ustreljen na samotnem lotu v Bronxu Frederick Schneider, bogat kontraktor, je imelo za posledico aretacijo Mrs. Ano Buzzi, ki je obdolžena umora ter Williama Turca, njenega svaka, šoferja po poklicu. On je bil pridržan kot materialna priča proti varščini v znesku \$50,000.

Revolver, Colt izdelek, so našli na sedežu poleg umorjenega moža, ki je bil ustreljen od zadaj v glavo, za desnim ušesom. Ture je identificiral to orožje kot ono, katero si je izposodil dne 22. februarja od nekega neznanega moža ter ga dne 24. februarja posodil Mrs. Buzzi, ki je dva dni pred umorom. Mrs. Buzzi ne ni potrditi, niti zanikati povesti svojega svaka.

Zasledovanje revolverja iz Coltove tvornice skozi pol duca različnih rok in končno do Mrs. Buzzi, neposredno pred zločinom, je skovalo nadaljnji in mogoče najmočnejši člen v verigi okolišnih dokazov, ki so spravi žensko, ki je živea s Schneiderjem osem let kot njegova žena, v preiskovalni zapor in sedaj je bila dvignjena napram njej najbolj resna izmed vseh obtožb radi umora.

Včerajšnja aretacija je prišla povsem presenetljivo. Pred osmi dnevi je bila izpuščena Mrs. Buzzi, ki je bila zadržana kot materialna priča, proti jamščini — \$5000. Okrajni državni pravdnik iz Bronxa, Gleason, je namignil, da ne morejo oblasti nikamor naprej s slučajem in takrat je vsak domneval, da bo ostal slučaj nadaljuna nerešena morilna zadeva, kot jih je bilo že dosti v New Yorku.

Mrs. Buzzi je povsem prostodušno govorila ter odgovarjala na skoro vsa stavljenja in vprašanja. Celo proti navodilom njenega zagovornika, James Donnellyja, je priznala svoje dolgo intimno razmerje s Schneiderjem. Povedala je, da je upala, da se bo poročil z njo, ko se bo ločil od svoje žene ter celo priznala, da se je pogosto prepirala z njim.

Oblasti so izvedle vse to in obenem tudi, da je videl nekdo žensko v zimski suknji, slični oni Mrs. Buzzi, oditi od avtomobila, v katerem so našli umorjenega kontraktorja, a Mrs. Buzzi je odvrnila z alibiem ter trdila, da je bila ob času umora v svojem stanovanju.

To je bilo vse in preiskava okrajnega pravdnika je bila naenkrat prekinjena. Sedaj, ko so zasledili izvor revolverja do Mrs. Buzzi vsled spretnega dela detektivov, je bila preiskava obnovljena. Po večerajšnji aretaciji je pričela veleporota v Bronxu z razmotrivanjem pričevanj. Mr. Gleason je rekel, da bo zahteval dvignjenje obtožbe po prvem redu glede Mrs. Buzzi in proti Turcu dvignjenje obtožbe radi sodeležbe. Najkasneje v ponedeljek, bo velika porota obnovila svojo preiskavo.

O izsleditvi revolverja se je izvedelo naslednje: — Iz tvornice je bil revolver poslan v neko orožarno v Toledo, O. Iz te orožarne je bil pozneje ukraden. Tat ga je prinesel v New York, kjer ga je prodal nekemu trgovskemu potniku, ki ga je nato prodal ali posodil nekemu nadaljnjemu člo-

SACCO JE PRENEHAL STRADATI.

Slika nam kaže Nicolo Sacco, ko zapuša jetnišnico v Dedham, Mass. Dolže ga, da je umoril s svojim tovarišem Vanizettijem pred dvema leti v South Braintree plačilnega mojstra ter ga oropal. Zadnji mesec se je tako oslabil, da so ga odvedli v bolnišnico za slaboumne. Za oproščenje Vanizettija in Saccu so se zavzeli socialisti in komunisti skoraj vseh dežel.

RAZNA POROČILA IZ DELAVSKEGA SVETA

Angleški premogarji preteštrajkom. — Produkcija premoga se je v zadnjih mesecih izvanredno zvišala.

London, Anglija, 23. marca. — Delavski minister je izjavil v zbornici, da je sedaj v Angliji nad 1,300,000 ljudi brez dela.

V zadnjem času so ustavile nekatere delavske organizacije prepirane zahteve, katerim se delodajalec niso hoteli vkloniti. To je dovelo do splošnih štrajkov.

Po raznih krajih štrajkajo premogarji, lončarji, zidarji, električniki in farmaki delavci.

Izvanredno značilne so zahteve majnarjev in farmških delavcev. Produkcija premoga se je zadnje tedne in mesce izvanredno povečala.

Skoraj sleherni teden se izkoplje milijon ton premoga več kot pa v tednih lanskega leta.

Večina tega premoga gre v Ruhr okraj. Delavci zahtevajo svoj delež pri silnih dobičkih, ki jih imajo delodajalec in bodo vsled tega najbrže zaštrajkali.

SLEPARSKEGA BANKIRJA SO PRIJELI.

Napolj, Italija, 23. marca. — Tukaj so danes aretirali Francesca Tisba, newyorskkega šifkartaša ter "bankirja", ki je obtožen po neverbe. Tudi ženo so zaprli. Policija pravi, da je našla dosti dragocenega nakita v njenem kovčegu.

veku. Ta človek ga je posodil Turcu 22. februarja.

Dva dni pozneje ga je posodil Ture Mrs. Buzzi, na njeno lastno prošnjo, in dva dni nato je bil — Schneider ustreljen.

V sredo zvečer so imeli Mr. Gleason, pomožni pravdnik Čohn in detektiv, vključno kapitana Bruchmana celo noč trajajočo sejo, tekom katere so zaslišali pet novih prič, kojih imen pa okrajni pravdnik noče izdati. Dve teh prič sta bili ženski in eden mož, ki pri je bil najbrže oni, ki je posodil revolver Turcu.

Tekom noči so se večkrat odpravljali na različna mesta in zgodaj včeraj zjutraj se je ustavil avtomobil Mr. Gleasona pred stanovanjem Mrs. Buzzi.

TRGOVINA EDINA BRIGA BOLJŠEVIKOV

Nansen je rekel, da je Trocki izjavil, da je trgovina prva briga sovjetov in bi rad videl konfederacijo držav. Boljševiki imajo polovico manj vojakov kot jih je imel car. — Proti nadvladi severne Amerike.

London, Anglija, 23. marca. — V prvi seriji člankov katere piše za "Westminster Gazette," zaznamuje dr. Nansen, slavn raziskovalec, utise katere je dobil tekom svojih pogovorov z ruskimi voditelji v Moskvi, kjer se je mudil februarja meseca.

Dr. Nansen pravi, da je za ruske uradnike najbolj važno vprašanje ono rekonstrukcije Rusije ter vprašanje zopetnega uveljavljanja normalnih ekonomskih odnosov z drugimi deželami. On pravi, da mu je Trocki ponovil željo Rusije, da se končno sklene mir in nadalje je rekel, da je ponudil skrčenje sovjetske armade na 200,000 mož, če bi druge dežele vprizorile slična skrčenja, da pa ta njegova ponudba ni bila sprejeta.

Kljub možnosti navala na Rusijo od strani Poljske in Rumunske je bila skrčena ruska armada, soglasno s Trocki jem, na 600,000 mož, na manj kot polovico stalne mirovne armade pod čarističnim režimom.

Dr. Nansen pravi, da mu je Trocki zagotovil, da je cilj Rusije razoroženje ter ustanovitev milice, kot jo ima naprimer Švica.

"Popolno razoroženje," je rekel ruski vojni minister, "ne more priti v poštev, dokler se ne bo Evropa združila v federacijo držav, ki nudi edino sredstvo odpora proti ekonomski hegemoniji Severne Amerike. Če ni mogoče uveljaviti splošne demobilizacije, bo Rusija predlagala mednarodno razoroževalno komisijo.

mas prav. Mr. Pecora je rekel, da niso šli Marshall, Keenan in Wilson skupaj ven v sredo zvečer in da sta oba možka zapustila stanovanje med osmo in dvanajsto uro. Billie Bradford, služkinja, potrjuje izpoved Thomasa, da so odšli vsi trije skupaj ven, večerjat krog poldevetih.

Čudni molk, katerega se poslužujejo vsi oni, ki pridejo službeno v stik z Keenan - Marshall zadevo, je povzročil številne spekulacije. V kolikor znano, sta le dva uradnika, ki poznata resnično ime Marshalla. Ta dva sta Mr. Pecora ter inspektor Coughlin.

V urad okrajnega pravdnika so že pričela prihajati pisma glede identičnosti Mr. Marshalla. — Ljudje vprašujejo, zakaj se ravno njemu dovoljuje prednostno postopanje.

V tem oziru se je izrazil Mr. Pecora:

— Obzrlujem, da se ozirajo ljudje s sumom na vsako dejanje javnega uradnika.

— Vi ste rekli, da ščitite Marshalla, ker ima družino. Kaj pa z Wilsonom?

— Tudi Wilson ima družino. Razentega pa tudi ni imel nikakih nesposodnih stikov z dekleto. V celi tej zadevi je bil stavljen v popolnoma napačen položaj.

Uradniki so večeraj opozorili na dve dejstvi, namreč na lahko, s katero so zasledili moža Miss King ali Keenan, potem ko je pričala lanskega leta pred sodiščem, da ga ni videla od leta 1914, in da ga smatra vsled tega mrtvim.

Oppel, njen prejšnji mož, se je sam oglasil ter telefoniral okrajnemu pravdniku. (No, potem je bilo res treba velike izurjenosti od strani detektivov, da so ga "zasledili". Stavec.) Ko je bila Doroteji dovoljena ločitve zakona, so vsi domnevali, da se bo poročiti z Guimaresom. Njena mati pa pravi, da ji je Marshall obljubil zakon, kljub dejstvu, da ima ženo in tri otroke. (Pa se ljudje še čudijo, da se pojavljajo elementi, ki hočejo vzpostaviti nov socialni red! Stavec.)

Uradniki so naziranj, da se je Miss Keenan pripravljala nastopiti proti Marshallu glede zakona na biznes - način. Preteklega decembra je vzela svoj denar iz Harriman National Bank ter je znano, da niso bile njene finance posebno zadovoljive.

Nadaljna sporna točka, v kateri je stopil državni pravdnik na stran "Mr. Marshalla" proti Thomasu, vzniku vzpenjače, je bila uravnana tako, da je imel Tho-

SKRIVNOSTEN UMOR V BROOKLYNU.

New York, 22. marca. — Policija skuša najti pojasnilo za skrivnosten umor, katerega žrtev je postal petdeset let stari Ludovik Scheehinger v svojem samskem stanovanju v neki mali stari hiši na Crescent St. v Brooklynu. Ubit je bil s kladivom. Po mnenju zdravnika je bil izvršen umor v noči na sredo. Umorjeni je bil zaplesen kot voznik pri Bordenovi mlekarski družbi.

Neki Joseph Narbutt je izjavil policiji, da je imela pri umoru svoje prste vmes najbrže neka ženska. Nadalje se je izvedelo, da je imel Scheehinger pri sebi dva do tri tisoč dolarjev. Ta denar je izginil.

PAPEŽ BO NAJBREŽE OBISKAL LURD.

Pariz, Francija, 21. marca. — Tukaj se vedno bolj širijo novice, da bo papež v najkrajšem času obiskal Lurd.

Izza Pija VII. ni bilo v Franciji še nobenega papeža.

PLESAL JE 24 UR BREZ PRESTANKA.

Marseille, Francija, 21. marca. Neki tukajšnji "profesor" je dosegel v plesanju svetovni rekord. Plesal je namreč 24 ur, 4 minute in 5 sekund brez prenehanja.

Plesal je z dvema mladima plesalkama, namreč z Marcele Trefe, ki je vzdržala šestnajst ur, dočim je z drugo plesal preostali čas.

POLJEDELSKI DEPARTMENT SE NOČE BRIGATI ZA POLITIKO.

Fordworth, Texas, 23. marca. Poljedelski tajnik Henry Wallace je izjavil na banketu tukajšnih trgovcev, da so farmerji hrbišče naroda in da nima poljedelski department nič opravka s politiko, ker je gospodarska ne pa politična institucija.

— Poljedelski department izda približno \$340,000,000 vsako leto — je rekel. — Nekako \$250,000,000 za združene stvari kot dobre ceste, znanstvene preiskave ter ustanavljanje poljedelskih šol. Ljudje v mojem departmentu niso uslužbeni na temelju političnega prepričanja, temveč le kot strokovnjaki in izvedenci.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDruženih državah.

